

El somni de Josep

El text

(Mt 2,13-23)

13 Quan els savis se n'hagueren anat, un àngel del Senyor es va aparèixer en somnis a Josep i li digué: «Lleva't, pren el nen i la seva mare, fuig cap a Egipte i queda-t'hi fins que jo t'ho digui, perquè Herodes buscarà l'infant per matar-lo.»

14 Josep es llevà, prengué de nit el nen i la seva mare, se'n va anar cap a Egipte 15 i s'hi quedà fins a la mort d'Herodes. Així es va complir allò que el Senyor havia anunciat pel profeta:

16 Quan Herodes es veié burlat pels savis, es va indignar molt, i ordenà que a Betlem i a la seva rodalia matessin tots els nens de dos anys en avall, l'edat que calculava pel que li havien dit els savis.

17 Així es va complir allò que havia anunciat el profeta Jeremies:

18 A Ramà se sent un crit,
plors i grans planys:
és Raquel que plora els seus fills,
i no vol que la consolin,
perquè ja no hi són.

19 Després de la mort d'Herodes, un àngel del Senyor es va aparèixer en somnis a Josep, a Egipte, 20 i li digué: «Lleva't, pren el nen i la seva mare i vés-te'n al país d'Israel, que ja són morts els qui volien matar l'infant.»

21 Josep es llevà, prengué el nen i la seva mare i va tornar al país d'Israel.

22 Però quan va sentir a dir que Arquelau regnava a Judea en lloc del seu pare Herodes, tingué por d'anar-hi. Advertit en somnis, es retirà a la regió de Galilea 23 i se n'anà a viure en un poble anomenat Natzaret. Així es va complir allò que havien anunciat els profetes:

«Li diran Natzarè.»

Notes sobre el text

Els capítols 1 i 2 de l'evangeli de Mateu són com un pròleg-presentació de Jesús. Els cristians comencen a explicar el relat del naixement i la infància de Jesús molt més tard que els records sobre la seva vida adulta. I ho fan sense comptar amb gaires dades històriques dels fets, però conscients de tot el sentit que tenia la vinguda de Jesús. Tot explicant el naixement de Jesús, ells ens anticipen ja com serà la seva missió. I no hi ha res posat a l'atzar, com veureu.

- El text dóna molta importància al compliment de les promeses de Déu al seu poble, recollides en l'Antic Testament. Podeu veure que el fragment té tres parts que acaben cadascuna en una cita dels antics profetes. La primera és del profeta Osees: Os 11,1. La segona de Jeremies: Jr 31,15. La tercera és difícil d'identificar, en parlarem més avall.
- La primera i la tercera part s'assemblen molt i molt. Era la manera d'escriure del temps, subratllant les idees per repetició d'un mateix patró. Es destaca així la part central amb tot el seu dramatisme.
- No només es citen frases de l'Antic Testament: també els noms (Josep i els seus somnis), llocs (Egipte) i fets (matança dels infants) són tota una referència a històries ben conegudes de la Bíblia: la saga de Josep, fill de Jacob, al Gènesi (37-50) i la història de l'Èxode, amb Moisès com a figura clau. Seguint aquests paral·lels, veiem que Herodes és la imatge viva de l'antic faraó (Ex 1). I és el primer que vol acabar amb Jesús, tot just nascut. Però Jesús tornarà d'Egipte: és el nou Moisès. I també l'hereu dels grans profetes, especialment Jeremies, que va ser perseguit per parlar en nom de Déu i de la justícia en favor dels més febles.
- A la darrera part el retorn curiosament es fa «en dues fases». D'aquesta manera Mateu ens deixa a Jesús situat a Natzaret, un poble tant petit que no surt mai esmentat a l'Antic

Testament. La darrera cita, força enigmàtica (no és fàcil saber a quines paraules de l'AT es refereix exactament) presenta a Jesús com a natzarè (de Natzaret) però també pot presentar a Jesús com a «natzireu» (vol dir «consagrat al Senyor», com Samsó) o com el nou rebrot (en hebreu «neser») del rei David, anunciat per Isaïes (11,1). I també com el primer dels «natzarens», que era el nom que rebien els cristians a Síria, el lloc on escrivia Mateu. La bona notícia de Jesús ho serà per a gent de totes les races i totes les nacions.

Per comentar en grup

A la primera fitxa hem vist com l'evangelista ens situa en l'anunci del naixement de Jesús. Un anunci que és una gran notícia pel poble de Déu que vivia expectant, tot confiant en Déu, que faria realitat les seves promeses. Però hem vist també com aquest anunci es rebut amb actituds ben diverses per diferents personatges: Herodes, els mestres de la Llei, els Mags, Maria...

Ara ens fixem en un altre personatge clau d'aquesta història: Josep. Ell també experimentarà en la seva vida els efectes d'aquesta bona nova. I Déu el cridarà a col·laborar-hi activament. I la resposta de Josep, que és la resposta creient, confiada, esperançada, és per a nosaltres tot un model de la resposta que hem de donar com a comunitat cristiana a les crides que Déu ens continua fent avui.

I - El text parla molt de somnis. Trobem un primer somni de Josep a Mt 1,18-25 on se li revela el naixement de Jesús, com a compliment de la profecia de l'Emmanuel (d'això n'hem parlat a la primera fitxa). Ja en aquell primer somni Josep respon fent el que el l'àngel del Senyor li havia manat. Ara, en el text que llegim en aquesta segona fitxa, trobem com el Senyor torna a parlar a Josep a través dels somnis. I això ens pot ajudar a pensar: tots en tenim, de somnis, i no només quan dormim: somnis sobre la nostra vida, sobre el futur. Hi ha qui té somnis molt egòcentrics, però altres somnien en un món millor per a tots. Per això no és tan estrany que la Bíblia digui que a través d'aquests somnis Déu ens parla. ¿En què somniem nosaltres? I de quines maneres ens parla Déu avui? (a través de quines persones, situacions, reptes)

II - Els nostres somnis topen sovint amb obstacles (injustícies), i el cor d'una persona es pot tancar de maneres incomprensibles, com passava amb Herodes... i això té conseqüències terribles per a molts. ¿Quins són els «sants innocents» del món d'avui?. I què ens diu, l'evangeli que hem llegit: ¿Hi ha encara esperança? ¿On la trobarem?

III - L'evangeli ens vol anunciar la bona notícia que ens ve per Jesús. Però que tampoc seria possible sense gent com Josep, que sap reconèixer la crida de Déu, i emprèn el camí, posant la seva vida al servei d'aquells que el Senyor li confia, tan indefensos. ¿Coneixeu exemples de persones com ell?

IV- Recordem ara els fruits del treball sobre l'objectiu diocesà del curs passat, al voltant de la pertinença i la coresponsabilitat en l'Església, i ens preguntem: què ens diu com a comunitat cristiana, l'exemple de Josep? Com podem avui ajudar-nos a restar ben atents a les crides que el Senyor ens fa? En veieu alguna, de crida concreta i urgent, en el nostre temps, a la que les nostres comunitats haurien de donar resposta?

El text fet pregària

Preguem per demanar el do de comprendre l'Evangeli i poder conèixer i estimar Jesucrist i, així, poder seguir-lo millor i donar-lo a conèixer.

Repassem interiorment les coses que m'han passat en els darrers dies o setmanes: les que més em preocupen, les que m'han fet pensar...i confio que l'evangeli de Jesús em pot ajudar a posar una mica de llum en tot això.

3 - Llegim el text i després el repasso amb calma, subratllo el que em crida l'atenció, o el que no s'acaba d'entendre. Miro de situar-me com si jo també fos allà. Em fixo en els diferents personatges, en el que fan, en el que devien sentir...després podem llegir i comentar les notes sobre el text per si ens poden ajudar.

4 - Comentem en grup les preguntes, i així mirem de veure què ens diu avui a nosaltres

l'evangeli, quina és la bona notícia que hi descobrim en Jesús i en els altres personatges. I torno a mirar a la vida, als fets viscuts, a les persones del meu entorn...per tal d'aterrar: a què em crida Jesús a través d'aquest evangeli, com puc col·laborar jo a fer realitat aquesta bona notícia.

5 – Acabem novament fent pregària per donar gràcies a Jesús, i per demanar que ens ajudi a viure tot el que hem descobert. Per exemple, podem demanar-li al Senyor:

- Ajuda'ns a ser sensibles al patiment de tants innocents que avui continuen essent víctimes de l'egoisme, l'orgull, l'ambició i l'odi d'altres.
- Ajuda'ns a restar atents a les mil i una maneres amb les que Tu ens continues parlant cada dia.
- Ajuda'ns a perdre la por a posar-nos en camí quan calgui, deixant en un segon terme les múltiples comoditats i seguretats de les que ens hem envoltat.
- Ajuda'ns també a donar testimoni de comunitat que sap caminar lleugera d'equipatge, però carregada d'esperança.
- Ajuda'ns a sentir-nos més a prop de tanta gent que avui són peregrins en terra estranya, com Josep i els seus a Egipte.

Mn. Josep-Vicenç Moragues Pastor